

BALTIJAS INOVĀCIJAS POLITIKAS MEMORANDS

Saprašanās memorands par inovācijas aktivitāšu attīstīšanu Baltijas jūras reģionā ārpus galvaspilsētām

1. MĒRĶIS

BSR InnoReg projekta partneru reģioni ir vienojušies par galvenajiem jautājumiem inovācijas aktivitāšu attīstīšanai teritorijās ārpus galvaspilsētām Baltijas jūras reģionā. Baltijas inovācijas politikas memorands ir BSR InnoReg projekta, kuru līdzfinansē ES Baltijas jūras reģiona programma 2007-2013, rezultāts. Memoranda parakstītāji pārstāv projekta konsorcijs visas sešas valstis:

- Brandenburgu, Vācija
- Havelandi-Flamingu, Vācija
- Kauņu, Lietuva
- Latgales, Kurzemes, Rīgas, Vidzemes un Zemgales plānošanas reģionus, Latvija
- Paņevežu, Lietuva
- Podlaskas vojevodisti, Polija
- Rostokas apgabalu, Vācija
- Dienvidu Ostrobotniju, Somija
- Tamperes apgabalu, Somija
- Tartu, Igaunija

Memorands sniedz vadlīnijas lēmumu pieņemējiem reģionālā, nacionālā un ES līmenī par inovācijas un starptautiskās sadarbības sekmēšanu.

Inovācija un starptautiskā sadarbība ir izšķiroša, sastopoties ar ietekmi, ko rada lieli izaicinājumi un straujās izmaiņas globālajā biznesa vidē. Tā rezultātā ir nepieciešams izstrādāt īpašu ietvaru inovācijas atbalsta aktivitātēm un starpreģionālajai sadarbībai teritorijās ārpus galvaspilsētām Baltijas jūras reģionā. Reģionālie lēmumu pieņemēji spēlē izšķirošu lomu savu reģionu attīstībā un konkurētspējā. Tādejādi, Memoranda galvenais mērķis ir paaugstināt reģionālo lēmumu pieņemēju un citu ieinteresēto

pušu izpratni par reģionālās inovācijas politikas nozīmi teritorijās ārpus galvaspilsētām.

Memorands sniedz lēmumu pieņemējiem rekomendācijas un vadlīnijas reģionālajai inovācijas politikai un inovācijas atbalstam attiecīgajos reģionos, kā arī teritorijās ārpus galvaspilsētām Baltijas jūras reģionā. Memorands dos padomus starptautiskajā sadarbībā un inovācijas atbalsta aktivitātēs un sniegs ieteikumus par efektīvu inovācijas sekmēšanu.

2. PAMATOJUMS

Baltijas jūras reģions (BSR) ir arvien vairāk integrēts makroreģions un nozīmīgs tirgus ar aptuveni 100 miljoniem cilvēku. Galvenie virzītājspēki BSR makroreģiona kooperācijai ir kopīga vēsture, kultūra, kopēji lieli izaicinājumi un megatendences, kā arī vides, dabas resursu un enerģijas potenciāls. Liels starpreģionālās tirdzniecības vidējais līmenis un ārzemju tiešo investīciju (FDI) integrācija uzskatāmi rāda BSR kā funkcionālu makroreģionu un kā paplašinātu iekšzemes tirgu BSR uzņēmumiem.

Pēc Eiropa 2020 indikatoriem un Pasaules ekonomistu foruma Globālā konkurētspējas indeksa, BSR raksturojas kā globāli konkurētspējīgs makroreģions. Ar iespaidīgu apdāvinātu cilvēku bāzi un daudzskaitlīgiem MVU, reģionam ir ievērojama inovācijas kapacitāte un potenciāls. Ar pieaugošu mijiedarbību un sadarbību, izmantojot visus reģionā pieejamos resursus, BSR ir potenciāls vēl lielākai globālai konkurētspējai.

Inovācija un uz zināšanām balstīta kooperācija ir bijusi viena no BSR sadarbības pamattēmām kopš 2000. gadu agra sākuma. Kaut arī bijuši projekti, un ir veidoti tīkli par tādām tēmām kā starptautisko klasteru attīstīšana, reģionālās inovācijas sistēmas un inovācijas izglītība, vēl joprojām ir nepieciešams turpināt pilnveidot inovācijas politiku un atbalstu inovācijai.

Globalizācijas radītie izaicinājumi prasa makroreģionālu sadarbību inovācijas un ekonomikas jomās. Starptautisko un starpreģionālo tīklu veidošana BSR pašreiz ir pat vēl aktuālāka un svarīgāka nekā agrajos 2000-ajos.

BSR InnoReg projekta mērķis ir uzlabot vietējo un reģionālo pašpārvalžu, kā arī biznesa atbalsta organizāciju, kas darbojas ārpus galvaspilsētām, stratēģiskās zināšanas. Projekts palīdz biznesa atbalsta organizācijām attīstīt savus biznesa un inovācijas atbalsta pakalpojumus maziem un vidējiem uzņēmumiem.

BSR InnoReg projekts ir savedis kopā vietējos un reģionālos lēmumu pieņēmējus, lai apspriestu globālās ekonomiskās problēmas un vienotos par darbības jomām, kuras ir jāstiprina sadarbojoties. Aktivitātes, kas pamatojas uz šīm diskusijām, ir izklāstītas šai Memorandā, koncentrējoties uz ieteikumiem inovācijas atbalsta aktivitātēm, it īpaši teritorijās ārpus galvaspilsētām.

3. REKOMENDĀCIJAS

Partneru reģioni ir vienojušies par kopējām problēmām un iespējām, un redz nepieciešamību tālākai sadarbībai un ilgtspējīgam ieguldījumam inovācijas veicināšanai BSR. Parakstot Baltijas inovācijas politikas Memorandu, mēs piekrītam par sekojošu jautājumu sekmēšanas svarīgumu:

1. *Inovācijas politikas ietvara attīstīšana, kas ņem vērā teritoriju ārpus galvaspilsētām vajadzības.* Nacionālajās politikās ir uzsvērtas metropoļu, no vienas puses, un perifēriālo reģionu, no otras puses, lomas. Citiem reģioniem ārpus galvaspilsētām, kuros bieži vien ir stipra rūpnieciskā bāze, vajag stiprināt savu lomu, un BSR sadarbība tam nodrošina labu platformu.
2. *Ilgttermiņa saistības, lai nodrošinātu konsekventu un efektīvu inovācijas politikas īstenošanu.* Daudzās BSR teritorijās ir nepieciešamība pēc konsekventākas ilgtermiņa inovācijas politikas stratēģijas reģionos. Tajā pat laikā instrumenti un resursi šo stratēģiju īstenošanai cieš no īstermiņa finansējuma un mainīgās politikas.
3. *Inovācijas politikas reģionālo dimensiju stiprināšana, lai rūpētos par reģionu īpašajām vērtībām un iespējām.* Starp reģioniem ir lielas atšķirības to rūpnieciskajā struktūrā, pētniecības un tehnoloģiju nodrošinājumā, politikas iniciatīvās, biznesa pakalpojumu nodrošinājumā, pārvaldības struktūrās un institucionālajā organizācijā. Daudzas no šīm īpašībām ierobežo politikas iespējas, bet tāpat arī nodrošina unikālus aktīvus, kuri var tikt pārvērsti kapitālā.
4. *Nākotnes cilvēciskā faktora nodrošināšana – jauni cilvēki kā profesionāļi un uzņēmēji.* Daudzas teritorijas ārpus galvaspilsētām cieš no demogrāfiskām izmaiņām un izceļošanas. It īpaši jaunu, talantīgu cilvēku „smadzeņu noplūde” rada problēmas uz zināšanām balstītai nākotnes izaugsmei šajos reģionos. Sadarbojoties inovācijas politikas jomā, ārpus galvaspilsētu

reģioniem ir jāizstrādā jauni pasākumi jaunu cilvēku atbalstam un to iesaistei inovācijas aktivitātēs.

5. *Labāks atbalsts jauniem inovācijas veidiem reģionos ārpus galvaspilsētām.* Inovācijas noris daudzos veidos. Jaunas inovācijas metodes, tādas kā atvērta inovācija, lietotāja un pieprasījuma virzīta inovācija, organizācijas inovācija un sociālā inovācija ir kļuvušas arvien svarīgākas, un tām ir nepieciešami jauni un uzlaboti reģionālās inovācijas politikas pasākumi.
6. *Dažādāku finansēšanas modeļu attīstīšana inovācijas politikai reģionos ārpus galvaspilsētām.* Sabiedrisko resursu ierobežotība un izmaiņas finanšu instrumentos rada problēmas inovācijas politikas aktivitāšu finansēšanā nākotnē reģionos ārpus galvaspilsētām. Ir nepieciešama kopēja aktivitāte, lai atrastu jaunus un pilnveidotu esošos finansēšanas modeļus.
7. *Inovācijas plānošana tradicionāli stiprajos sektoros.* Vairums inovācijas stratēģiju ir vērstas uz ātri augošiem augsto tehnoloģiju sektoriem. Tomēr ne visi reģioni ārpus galvaspilsētām ir ar pietiekoši stipri šajos sektoros. Tai pašā laikā ir daudz izaugsmes iespēju, labāk atbalstot inovāciju tradicionāli stiprajos ražošanas un pakalpojumu sektoros. BSR sadarbība dod labu platformu attīstīt un pārbaudīt politiskus pasākumus, kas ir vērstas uz šīm jomām.
8. *Fokuss uz inovāciju sabiedriskajā un nevalstiskajā sektoros.* Pakalpojumu sektorā sabiedriskie pakalpojumi ir īpaši liela ekonomiskās aktivitātes joma daudzos reģionos. Ātra izaugsme, zema inovācijas intensitāte un finanšu izaicinājumi rada ne tikai iespējas, bet arī nepieciešamību attīstīt sabiedriskos pakalpojumus, lai tie kļūtu efektīvāki un lietotājiem draudzīgāki. Īpašs uzsvars ir liekams uz e-pārvaldes ierosmēm un e-pakalpojumiem, kur BSR sadarbība sniedz labu iespēju attīstīt un pārbaudīt jaunas inovācijas.
9. *Paaugstinātas ilgtermiņa saistības starpreģionālajai sadarbībai inovācijas politikā BSR.* BSR sadarbība inovācijas politikā ir sevi pierādījusi kā noderīgu gan metropolēs, tā arī reģionos ārpus galvaspilsētām. Tomēr vēl joprojām ir daudz iespējas un ieguvumi, ko var sniegt sadarbība, kas vēl joprojām nav pilnībā izmantota. Ir nepieciešamas pašvaldību ilgtermiņa saistības, lai izmantotu šīs iespējas.

4. PARAKSTI

Paraksti ir uz sekojošajām 10 atsevišķām lapām.

Dr. Steffen Kammeradt
Iestādes vadītājs
Brandenburgas valde
Ekonomiskās attīstības pārvalde, SIA

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Dr. Rolf Strittmatter
Izpilddirektors
Brandenburgas valde
Ekonomiskās attīstības pārvalde, SIA

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Heiner Fellmer
Padomes priekšsēdētājs
Ziemeļaustrumu Brandenburgas
Ekonomiskās attīstības padomes
Reģionālā konsultatīvā padome

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Gubernators Wolfgang Blasig
Reģionālās asamblejas prezidents,
Havellande-Flaminga

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Rimantas Mikaitis
Kauņas pilsētas mērs

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Māris Krastiņš
Direktors
Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Nikolajs Stepanovs
Attīstības padomes priekšsēdētājs,
Gulbenes novada domes priekšsēdētājs
Vidzemes plānošanas reģions

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Aivars Okmanis
Attīstības padomes priekšsēdētājs,
Rundāles novada domes priekšsēdētājs
Zemgales plānošanas reģions

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Edvīns Bartkevičs
Attīstības padomes priekšsēdētājs,
Ogres novada domes priekšsēdētājs
Rīgas plānošanas reģions

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Andris Ozols
Direktors
Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Gunārs Upenieks
Attīstības padomes priekšsēdētājs,
Krāslavas novada domes priekšsēdētājs
Latgales plānošanas reģions

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Indra Rassa
Attīstības padomes priekšsēdētāja,
Saldus novada domes priekšsēdētāja
Kurzemes plānošanas reģions

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Povilas Vadopolas

Mērs

Paņevežas pilsēta

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Tadeusz Truskolaski
Prezidents
Belostokas pilsēta

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Karina Jens
Pilsētas padomes prezidents
Rostokas pilsēta

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Asko Peltola

Reģionālais mērs

Dienvidu Ostrobotnijas reģionālā padome

Timo Urpala

Reģionālās attīstības direktors

Dienvidu Ostrobotnijas reģionālā padome

Paraksts (un zīmogs)

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Vieta, datums

Seppo Mäkinen
Reģionālās padomes loceklis
Tamperes reģiona padome

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Esa Halme
Reģiona mērs
Tamperes reģiona padome

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums

Urmas Kruise

Tartu pilsētas mērs

Paraksts (un zīmogs)

Vieta, datums